

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 456

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun, 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununun, 1606 Sayılı Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanunun, 2767 Sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ile 1118 Sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/771)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-2012/04063

15.5.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.5.1986 tarihinde kararlaştırılan «3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun, 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununun, 1606 Sayılı Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanun, 2767 Sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ile 1118 Sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bu tasarı ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu ve oyun kâğıtları ile röntgen filmlerinin imal ve ithalini düzenleyen kanunların uygulamasında görülen aksaklıkları gidermek amacıyla ile düzenlenmiştir.

1. Bilindiği gibi, Katma Değer Vergisi Kanunu, ekonomiyi oluşturan sektörlerden sadece birini ve bir kaçının ürettikleri malların tüketimi üzerinden alınan bir vergi olmadığından kapsamı son derece geniş bir vergidir. Gelişen bir ekonomide, bu vergi uygulamasının zaman zaman gözden geçirilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Katma Değer Vergisi Kanunu bir yıldan beri uygulanmakla birlikte bu Kanun uygulamasını kilitleyen ve mükellefle Maliye arasında geniş boyutlu ihtilaflara yol açan bir durum söz konusu değildir.

Şon derece basit olan mekanizması ile bu verginin kamuoyunda ifade edildiği gibi oturması zor olmamıştır. Başta Vergi İdaresi olmak üzere mükellefler de bu Kanuna itibak etmekte fazla güçlük çekmemişlerdir.

Kanunun yürürlüğe girmesi ile Türkiye'nin bütün il ve önemli bazı ilçelerinde danışma büroları açtırılmış ve bürolar ile basın ve TRT aracılığı ile mükelleflerin sorunları halledilmeye çalışılmıştır.

Bu tasarı ile esas itibarıyla Kanunun kapsamında bir genişlemeyi ve oranlarda bir artış öngörülmediğinden, hâsılatı artırıcı bir amacı bulunmamakla birlikte güdülen amaçları ise şöylece sıralayabiliriz.

a) Bu Kanunun uygulamasında görülen aksaklıkları düzeltmek suretiyle mükellefler ile Maliye arasında çıkması muhtemel uyuşmazlıkları daha başlangıçta gidermek,

b) Başta Katma Değer Vergisi olmak üzere ve vergi sistemi için vazgeçilmez bir unsur olan belge alıp - verme alışkanlığının yerleştirilmesini sağlamaktır. Bu tasarı ile mükelleflerin alışlarında belge alması teşvik edilmeye çalışılmıştır.

c) Tarım sektöründe küçük işletmeciliğin yaygın olduğu bilinmektedir. Bu tasarı ile bu tür işletmecilere vergi avantajı yaratmamak kaydı ile mükellefiyete ait konularda kolaylıklar getirilmiş ve götürü usulde değerlendirilen çiftçiler de mükellefiyet kapsamı dışına çıkarılmıştır.

d) Gazete, dergi ve kitap gibi yayınlardan alınan katma değer vergisi oranının indirilmesi konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmek suretiyle, bu yayınların alımı teşvik edilmeye çalışılmıştır.

2. Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin iştirakleri bulunan sınaî işletmelerden elde ettikleri kârlar, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine tabi bulunmaktadır. Bu durum banka, banker ve sigorta şirketleri ile diğer şirketler ve kişiler arasında vergi yükü bakımından adaletsizliğe yol açmaktadır.

Tasarı ile söz konusu olan vergi yükleri arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

3. Katma Değer Vergisi Kanununun 60 ıncı maddesinde düzenlenen ek vergi bazı maddelerin katma değer vergisinin normal vergi nispetlerinin üstünde vergi'endirilmesini sağlamak amacıyla getirilmiştir. Bu Kanunla ek vergi kapsamı yeniden düzenlenmekte, özütler ve meyvalı gazozlar kapsamdan çıkarılırken, ispiritolar, oyun kâğıtları ve röntgen filmleri ek vergi kapsamına alınmaktadır.

5 Temmuz 1927 tarih ve 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkındaki Kanun oyun kâğıtlarının ithal, imal ve satışına devlet tekeli getirmiştir. 1927 yılından günümüze kadar geçen 59 yıllık sürede ekonomimizde ve teknoloji'de meydana gelen gelişmeler yurt içinde oyun kâğıdı imalatını mümkün kılmıştır. Ancak, yurt içinde oyun kâğıdı imalatında bulunacak imalatçı firmalar 1118 sayılı Kanunun getirmiş olduğu Devlet Tekeli nedeniyle oyun kâğıdı ithalat, imalat ve satışı rahatça yürütememektedirler. Bu durum her aşamada yeni kararname ve tebliğ çıkartılmasını gerektirdiğinden hem devletin gereksiz yere iş hacmini artırmakta, hem de üretimin gecikmesi nedeniyle ekonomik kayıplara sebep olmaktadır.

Öte yandan 7 Şubat 1958 tarih ve 7075 sayılı Kanun ile değişik 2767 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne tanınan tekel hakkı, röntgen filmlerine ilişkin işlemler yönünden yürürlükten kaldırılmak istenilmiştir.

Röntgen filmleri ithalinin tek elden yapılması ile ortadan kalkmış bulunan ticaretle serbest rekabet şartları, bu tasarı ile yeniden doğabilecektir.

Oyun kâğıtları ve röntgen filmlerinde tekel hakkının ve 2104 sayılı Kanunla değişik 1606 sayılı Kanunun tanıdığı vergi, resim, harç ve diğer muafiyetlerinin kaldırılması Türkiye Kızılay Derneğinin gelirlerinde bir azalmaya yol açmayacaktır. Çünkü oyun kâğıdı ve röntgen filmlerinden ek vergi alınmasındaki amaç; ek vergi hâsılatından yapılacak aktarma ile anılan Derneğin gelir kaybının önlenmesini sağlamaktır.

Katma değer vergisi ile güdülen amaçlardan birisi de harcama vergileri sisteminde yer alan çok sayıda vergi, resim ve harcı, aynı metin altında toplayarak, bu alandaki dağınıklık ve karışıklığın önlenmesidir. Bu sayede birbirinden çok farklı olmayan vergi mevzuatındaki değişik mükellefiyet, istisna ve muafiyet hükümleri ile tarh, tahakkuk ve tahsil usullerinin uygulanmasına son verilebilmiştir. Bu açıdan oyun kâğıtları ve röntgen filmleri üzerinden alınması düşünülen verginin Katma Değer Vergisi Kanunu çerçevesinde düzenlenmesi vergi teorisi ve uygulamalarındaki modern gelişmelere uygundur.

MADDE GEREKÇELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

Madde 1. — Ambalajlanarak satılan bir kısım mallarda, ambalaj maddeleri alıcıya geri dönmek suretiyle birden fazla teslimde kullanılabilir. Bu ambalaj maddeleri söz konusu teslimlerde, talep edilen aslı unsur değildir. Aslı unsur olan maddenin alıcıya intikalini sağlayan bir araçtır. Geri dönmeleri mutad olduğundan, bu ambalaj maddeleri karşılığında satıcı tarafından tahsil edilen paralar esas olarak depozito niteliğindedir. Bu maddelerin bedele dahil edilerek vergilenmeleri halinde, alıcıları tarafından ideleri sırasında da vergi uygulanması gerekecektir. İade edilmek üzere ve depozito karşılığında yapılan bu el değiştirme tam olarak mülkiyetin devri anlamında bir teslim niteliği taşımamaktadır. Bütün bu nedenlerle 3065 sayılı Kanunun 2/4 üncü maddesinde yapılan bu değişiklik ile döküntü ve tali maddelerde olduğu gibi geri verilmesi mutav ve olağan olan kap ve ambalajların da bedele dahil edilmemesi sağlanmıştır.

Madde 2. — Katma değer vergisi yansıtılabilir bir vergi olması ve bünyesindeki indirim mekanizması nedeniyle nihai tüketiciden önceki safhalar için bir yük teşkil etmemektedir. Bu nedenle, vergiye tabi bir işlem söz konusu olmadığı halde vergi uygulanması veya yanlışlıkla olması gerekenden fazla vergi hesaplanması hallerinde, bu fazla vergiyi muhatap olan katma değer vergisi mükelleflerinin nihai hesaplamada bir zarara uğraması söz konusu olmamaktadır. Çünkü mükellefler bu dayanaksız veya fazla vergiyi belgelerde gösterilmiş olmak ve defterlere kaydedilmiş bulunmak şartıyla indirim konusu yaparak telafi edebileceklerdir. Ancak, fazla veya gereksiz uygulanan vergilere indirim hakkına sahip olmayanların muhatap olmaları halinde bir zarara uğrayacakları açıktır. 3065 sayılı Kanunun 8/2 nci maddesinde yapılan değişiklik bu zararın önlenebilmesi ile ilgili düzenlemeler konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki vermektedir.

Madde 3. — Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinde yer alan ihracat istisnası hükümlerine yeni hükümler eklenmek suretiyle ihracatın teşviki amaçlanmıştır.

Yeni düzenleme ile ihracatçı, imalatçıdan vergisiz mal almak suretiyle ihraç edeceği mallar için kısa bir süre için dahi olsa katma değer vergisi yükünden kurtulmuş olacaktır. Ancak, ihracatçının sadece ihraç edeceği malları bu suretle satın alması gerekir. Aksi takdirde duruma göre ertelenen vergi 6183 sayılı Kanunda belirtilen gecikme zammı veya tecil faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Ayrıca, bu işlemlerde vergi güvenliğinin söz konusu olduğu hallerde Maliye ve Gümrük Bakanlığı gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Madde 4. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 3174 sayılı Kanunla değişik 13 üncü maddesinin (a) bendi ile inşa edilen deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçların teslimi ile tadili, onarımı ve bakımı şeklinde ortaya çıkan teslim ve hizmetler istisna kapsamına alınmıştır.

Söz konusu taşıma araçlarının işletmelerinde kullanıp kullanılmadığının veya özel mülk niteliğinde olup olmadığına bakılmaksızın kapsam dahilinde bulunması, bu araçları özel hizmetlerinde kullanmak üzere satın alanların vergi dışı kalması sonucunu doğurmaktadır. Maddede yapılan düzenleme ile sadece işletmelerde kullanılmak üzere satın alınan bu tür araçların istisna kapsamında kalması sağlanmaktadır. Böylelikle deniz, hava ve kara taşımacılığının teşviki sağlanmış, ancak bu araçları şahsî ihtiyaçları için satın alanlar vergi kapsamına alınmış olacaktır.

Madde 5. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendi ile Gümrük Vergisi Kanununun bazı maddelerine atıf yapılarak bu madde kapsamındaki işlemler ithalat istisnası kapsamına alınmıştır.

Söz konusu bentte yer alan ve Gümrük Vergisi Kanununun 132 nci maddesinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın, daha önce aynı Kanunun 11 inci maddesindeki ihracat istisnasından yararlanmış olması göz önüne alınarak, bu eşya ile ilgili olarak ihracat istisnasından faydalanan miktarın gümrük idaresine ödemesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şartı getirilmiş, bu düzenlemeyle katma değer vergisinin varış ülkesinde vergilendirilme prensibinin korunması ve bu alandaki uuyglama tereddütlerinin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 6. — 3065 sayılı Kanunun genel hükümlerine göre, verginin konusuna giren işlemlerin bedelsiz yapılması vergi uygulanmasını engellemektedir. Ancak Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlara yapılan bedelsiz teslim ve hizmetler istisna kapsamına alınmıştır.

Verginin uygulanması için bedel şartının aranmamasının nedeni muhtemel muvazaaların önlenmesidir. Ancak işlemin bedelsiz yapılmasının Kanunların gösterdiği gerek üzerine ortaya çıkması, muvazaa ihtimalini ortadan kaldırdığından ve mükellef bakımından ihtiyarlığa imkân vermeyen zorlayıcı bir nitelik taşıdığından, bu gibi bedelsiz teslimlerde vergi uygulanmaması uygun görülmüştür.

Tarım sektörünün geniş bir bölümünde faaliyet gösteren çiftçilerden götürü gider usulüne tabi olanlar da istisna kapsamına alınarak bu sektörde katma değer vergisi kaybına yol açmaksızın çiftçiler beyanname verme külfetinden kurtarılmıştır.

3065 sayılı Kanunun 17/4 - e maddesi ile Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi kapsamına giren işlemler istisna kapsamına alınmıştır. Sigorta acenta ve ürünlerinin sigorta muamelelerine ilişkin faaliyetlerinin, sözü edilen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi kapsamı karşılığındaki durumunun tereddütü olması, istisnanın uygulanması konusunda da tereddüt yaratmaktadır. Sigortacılık muamelelerine ilişkin faaliyetlerin 2 ayrı vergi ile kavranması söz konusu olamayacağından, sigorta acenta ve ürünlerinin sadece sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri, yapılan bu değişiklik ile açıkça istisna kapsamına alınmış, böylece bütün sigorta muamelelerinin sadece Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine muhatap olmaları sağlanmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının (g) bendi ile bir kısım değerli kağıtlar istisna kapsamına alınmıştır. Harç pulu ile taşıt pulunun söz konusu istisna kapsamında yer alıp almayacağı konusunda meydana gelebilecek tereddütleri gidermek amacıyla bu pullar ismen belirtilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 7. — Katma Değer Vergisi Kanununun 18/1 inci maddesine eklenen hüküm ile Kanunda düzenlenen istisnalar kapsamında işlem yapmakta olan mükelleflerin, bu işlemler devam ederken istisnadan vazgeçmelerinin uygulamada sorunlar yarattığı ve verginin işleyişini zedelediği göz önünde tutulmak suretiyle mükellefler, istisnadan vazgeçseler bile, daha önce vergi istisnasına göre işlem yapan tüketicilerin haklarının korunması amaçlanmaktadır.

Madde 8. — Bu madde ile katma değer vergisinin nispeti vergiye konu her işlem için % 10 olarak tespit edilmekle birlikte Bakanlar Kuruluna bu nispeti temel gıda maddeleri ile tarım ürünlerinin her biri için «0» (Sıfır)'a kadar, gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınlar için % 50'ye kadar indirim yetkisi verilmektedir.

Ancak, gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınların tesliminde Bakanlar Kurulunca tespit edilen indirimli oranın uygulanabilmesi için, bu yayınların 6.3.1986 tarihli ve 3266 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil eden bir işleminin tespit edilmemiş olması gerekmektedir.

Böylece tarım ürünleri açısından paravan diye nitelendirilen firmalarla mücadelede etkin bir araca kavuşmuş olacaktır. Gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınlar için katma değer vergisi oranının azaltılması yolu ile kültür hizmetlerinin ve eğitimin teşvik edilmesi, basının korunması amaçlanmıştır.

Madde 9. — 3065 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına eklenen (c) bendi ile, götürü veya telafi edici usulde vergilendirilmekte iken gerçek usulde vergilendirmeye geçen mükelleflerin alışlarında ödedikleri katma değer vergilerini indirim imkânı tanınmış, gerçek usulde vergilendirilmekte olan mükellefler ile bu usule geçen mükellefler arasındaki haksızlığı önlemek ve indirim mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işleyişini temin etme gayesi güdülmüştür.

Katma Değer Vergisi Kanununa göre mükellefler yükledikleri vergileri belgelerde ayrıca gösterilmiş olmak ve kanunî defterlere kaydedilmiş bulunmak kaydıyla indirim konusu yapabilmektedirler. Kanunda indirimin zamanı konusunda açık bir hüküm bulunmamakla beraber, genel hükümler çerçevesinde indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu dönemde kullanılması gerekmektedir.

Ancak çeşitli sebeplerle belgelerin işletmeye geç intikal etmesi halinde mükellefler indirim hakkını dönem kayması nedeniyle kaybedebilmektedirler. Vergilendirme süresinin 1 ay olarak belirlenmiş olması dönem kaymalarının daha sık olarak ortaya çıkmasına yol açmaktadır. İndirim hakkının geç kullanılmasının mükellefle-

rin lehine olmadığı açıktır. Elde olmayan sebeplerle bu hakkın hiç kullanılmaması ise katma değer vergisinin temel müessesesi olan indirim mekanizmasını zedeleyecektir. Bu bakımdan 29/3 üncü maddede yapılan bu değişiklikle, indirim hakkının daha geç kullanılabilmesine imkân tanınmıştır. Gelir ve Kurumlar Vergisi uygulamaları ile paralellik sağlamak bakımından hakkın kullanımı ilgili takvim yılı ile sınırlanmıştır.

Madde 10. — 3065 sayılı Kanununun 30/b maddesinde işletmede kullanılan binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisinin indirim konusu yapılamayacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükmün amacı özel kullanıma konu olan binek otomobillerine ait katma değer vergisi yükünün işletme sahipleri tarafından işletmeye kaydırılarak telafi edilmesinin önlenmesidir. Ancak faaliyetleri esas olarak taksi işletmeciliği veya oto kiralama gibi, binek otomobillerinin ticarî amaçla işletilmesi olan işletmelerde bu hüküm verginin tarafsızlık ilkesine uygun düşmemektedir. Bu husus göz önüne alınarak sözü edilen 30/b maddesinde yapılan değişiklikle, faaliyetleri binek otomobillerinin ticarî amaçlı işletilmesine dayanan mükelleflerin, bu şekilde işlettikleri binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergileri için indirim imkânı getirilmiştir.

Madde 11. — 3065 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde amortisman tabi iktisadî kıymetlerin iktisabında yüklenilen katma değer vergilerinin 5 yılda ve 5 eşit taksitte indirim konusu yapılacağı hükme bağlanmış, yatırımların teşviki amacıyla bu sürenin azaltılması konusunda Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Kanunda öngörülen 5 yıllık indirim süresinin yatırımcılar üzerinde bir yük oluşturduğu aşikârdır. Gelişmekte olan bir ülke durumundaki Türkiye'de yatırımların taşıdığı önem göz önüne alınarak sözü edilen 31 inci maddede yapılan değişiklikle amortisman tabi iktisadî kıymetlere ait katma değer vergisinin indirim süresi 3 yıl olarak tespit edilmiştir.

Madde 12. — 3065 sayılı Kanununun 38 inci maddesinde, götürü usulde vergilendirilen ticaret ve serbest meslek erbabına vergi avantajı ve hazineye ek bir gelir sağlama amaçlanmadan vergilendirme sistemine ilişkin yeni bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca götürü usulde vergiye tabi ticaret ve serbest meslek erbabının indirim hakkını kullanabilmesi açısından, belge alması özendirilerek, belge kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmış, Gelir Vergisi Kanununa paralel olarak uygulama kolaylığı getirilmiştir.

Madde 13. — Katma değer vergisi mükellefi iken işi bırakanların beyanname verme süresi tayin edilmek suretiyle, bu durumda olan mükelleflerin kısa sürede beyannamelerini vermeleri sağlanmakta ve böylece mükellefiyet ilişkilerinin de aynı şekilde kısa sürede kesilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 14. — Bu Kanununun 2 nci maddesi ile 3065 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde yapılan değişiklikle, yurt içindeki teslim ve hizmet ifaları dolayısıyla yanlışlıkla fazla veya kanunî dayanağı bulunmaksızın uygulanan vergilerin, indirim hakkına sahip olmayanlara iadesi konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmiştir. Bu madde ile ithalde yanlışlıkla fazla veya kanunî dayanağı bulunmadığı halde alınan vergilerin yine indirim hakkına sahip olmayan ithalatçılara iadesi imkânı getirilmektedir.

Madde 15. — Katma Değer Vergisi Kanununun 60 ıncı maddesinde düzenlenen ek vergi, bazı maddelerin Katma Değer Vergisinin normal vergi nispetlerinin üstünde vergilendirilmesini sağlamak amacıyla getirilmiştir. Bu Kanunla ek vergi kapsamı yeniden düzenlenmekte, özütler ve meyveli gazozlar kapsamından çıkarılırken ispirotolar, oyun kâğıtları ve röntgen filmleri ek vergi kapsamına alınmaktadır.

Kanununun 15 inci maddesi ile 3065 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin 1 inci fıkrasının (d) bendi değiştirilmiş, ayrıca fıkraya (e), (f) ve (g) bentleri eklenmiştir.

(d) bendindeki değişiklikle tanımında güçlük bulunan, bu yüzden uygulamada sorun yaratan ve esasen önemli bir hâsılat sağlamayan özütler ek vergi kapsamından çıkarılmıştır. Diğer taraftan sade gazoz ve meyve suları ek vergiye tabi olmadığı halde, bu iki mamulden imal edilen meyveli gazozların vergiye tabi olması bu mamulün aleyhine bir durum yaratmaktadır. Haksız rekabeti önlemek için bu mamul de ek vergiden istisna edilmiştir.

Fıkraya ilave edilen (e) bendi ile içki olarak da tüketilen ve yürürlükten kalkan 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa göre % 45 nispetinde İstihsal Vergisine tabi bulunan ispirotolar, uygulamada birlik sağlamak bakımından ek vergi kapsamına alınmıştır.

Fıkranın (f) ve (g) bentleri ile oyun kâğıtları ve röntgen filmleri ek vergi kapsamına alınarak, bu maddelerin ayrı kanunlarla vergilendirilmesi nedeniyle ortaya çıkabilecek mahzurlar önlenmiştir.

5 Temmuz 1927 tarih ve 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İnhisarı Hakkındaki Kanun, oyun kâğıtlarının ithal, imal ve satışına Devlet tekeli getirmiştir. 1927 yılından günümüze kadar geçen 59 yıllık sürede ekonomimizde ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler yurt içinde oyun kâğıdı imalatını mümkün kılmıştır. Ancak yurt içinde oyun kâğıdı imalatında bulunacak imalatçı firmalar 1118 sayılı Kanunun getirmiş olduğu Devlet tekeli nedeniyle oyun kâğıdı ithalat, imalat ve satışını rahatça yürütememektedirler. Bu durum her aşamada yeni kararname ve tebliğ çıkartılmasını gerektirdiğinden hem Devletin gereksiz yere iş hacmini artırmakta, hem de üretimin gecikmesi nedeniyle ekonomik kayıplara sebep olmaktadır.

Öte yandan, 7 Şubat 1958 tarih ve 7075 sayılı Kanun ile değişik 2767 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne tanınan tekel hakkı, röntgen filmlerine ilişkin işlemler yönünden yürürlükten kaldırılmak istenilmiştir.

Röntgen filmleri ithalinin tek elden yapılması ile ortadan kalkmış bulunan ticarete serbest rekabet şartları, bu tasarı ile yeniden doğabilecektir.

Diğer taraftan röntgen filmlerinin ithal ve imali vergilendirilmek suretiyle Kızılay'ın bugün sağladığı geliri azalmaksızın temini mümkün olabilecektir.

Oyun kâğıtları ve röntgen filmlerinde tekel hakkının ve 2104 sayılı Kanunla değişik 1606 sayılı Kanunun tanıdığı vergi, resim, harç ve diğer mükellefiyetlerin kaldırılması Türkiye Kızılay Derneğinin gelirlerinde bir azalmaya yol açmayacaktır. Ek vergi yolu ile sağlanacak gelir anılan Derneğin gelir kaybını önleyebilecektir.

Katma Değer Vergisi ile güdülen amaçlardan birisi de harcama vergileri sisteminde yer alan çok sayıda vergi, resim ve harcı aynı metin altında toplanarak, bu alandaki dağınıklık ve karışıklığın önlenmesidir. Bu sa- yede birbirinden çok farklı olmayan vergi mevzularında, değişik mükellefiyet, istisna ve muafiyet hükümleri ile tarh, tahakkuk ve tahsil usullerinin uygulanmasına son verilebilmiştir. Bu açıdan oyun kâğıtları ve röntgen filmleri üzerinden alınması düşünülen verginin Katma Değer Vergisi Kanunu çerçevesinde düzenlenmesi vergi teori ve uygulamalarındaki modern gelişmelere uygundur.

İKİNCİ BÖLÜM

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu ile İlgili Değişiklikler

Madde 16. — Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınaî işletmelerden sağladıkları kârlar, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden istisna tutmak suretiyle uygulamada banka, banker ve sigorta şirketleri ile diğer kurum ve kişiler arasında vergi yükü bakımından ortaya çıkan adaletsizlikler ortadan kalkmış olacaktır.

Şöyle ki; herhangi bir kurum iştiraki bulunduğu kurumdan elde ettiği kâr hiçbir vergiye tabi tutulmazken, bankanın sağladığı aynı nitelikteki kârın, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine tabi tutulması bankaların aleyhine bir durum yaratmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 17. — Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı ile Emniyet Genel Müdürlüğünün harp, silah, araç, teçhizat, makine ve cihazların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçaları satın almalarına ilişkin Katma Değer Vergisi istisna uygulamasında yukarıda adı geçen kuruluşlar ile mükellefler arasında önemli güçlükler bulunmaktadır.

Yukarıda sayılan kuruluşlar genel bütçeye dahil kuruluşlar olduğundan, bunların muafiyetlerinin kalkması bütçeye sonuç olarak bir külfet getirmeyecektir.

Ancak, istisna uygulaması satın alınacak madde ve malzemenin harp, silah, araç ve gereci olup olmadığının ayırımı işlemlerin uzamasına ve ihtilaflara neden olmaktadır.

Ancak 1986 yılı bütçelerinde bir açığa yol açmamak için bu hükmün 1.1.1987 tarihinde yürürlüğe girmesi zarurî görülmüştür.

Bu madde ile, 20 Mayıs 1955 tarih ve 6600 sayılı Kanun ile değişik 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkındaki Kanunun getirdiği oyun kâğıtlarındaki devlet tekeli kaldırılırken, oyun kâğıdı ithalat ve imalatçılarına eşit rekabet şartları temin edilmiş, ihracata yönelik yurt içi imalatta gereksiz formaliteler azaltılmış ve ekonomik kayıplar önlenmiş olacaktır.

25 Ağustos 1977 tarih ve 2104 sayılı Kanun ile değişik 1606 sayılı Kanunun 1 ve 3 üncü maddeleri ile Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne; vergi, resim, harç, hisse, fon, Hazine hissesi ve tekel resmi ödeme konusunda verilen muafiyet ve kolaylıklar röntgen filmleri ve oyun kâğıtları ithalatında eşit rekabet imkânı sağlamak ve bu eşyaların yurt içi imalatını teşvik etmek amacıyla yürürlükten kaldırılmaktadır.

Bu madde ile 7 Şubat 1958 tarih ve 7075 sayılı Kanun ile değişik 2767 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleriyle Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne röntgen filmleri yönünden tanınan tekel hakkı ile bu Kanunun röntgen filmlerine ilişkin bütün hükümleri :

- a) Söz konusu filmlerin yurt içi talebe yetecek miktarda arz edilebilmesi,
 - b) Röntgen filmleri ithalatında eşit rekabet imkânı sağlanması,
 - c) Röntgen filmlerinin yurt içi imalatının ve ihracatının özendirilmesi,
- Amacıyla, yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. — Bu Kanunun 11 inci maddesi ile, 3065 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde amortisman tabi iktisadî kıymetler için 5 yıl olarak tespit edilen indirim süresi 3 yıla indirilmiştir. 3 yıllık süre prensip olarak bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra iktisap edilen iktisadî kıymetlere uygulanacaktır. Ancak yürürlükten önce ve sonra iktisap edilen iktisadî kıymetler arasında farklılık yaratmamak bakımından yürürlükten önce iktisap edilen iktisadî kıymetlere ait vergiden indirilmeyen kısmın 3 yılda indirim konusu yapılması imkânı sağlanmıştır.

Geçici Madde 2. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 3099 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değişik 17-3/6 maddesi hükmü 1.1.1987 tarihinde yürürlükten kalkmış olacaktır. Ancak bu tarihten sonra da devam etmekte olan işlemler kalabilir.

Bu hüküm ile bu işlemleri yapan mükelleflere haksız vergi ödenmesi önlenmektedir.

Madde 18, 19. — Yürürlük ve yürütme maddeleridir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/771
Karar No. : 38

23 5 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 15.5.1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun, 1606 sayılı Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanunun, 2767 sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları için Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ile 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İnhisarı Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 23.5.1986 tarihli 58 inci birleşiminde Hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelendi ve görüşüldü.

Tasarı ile, Katma Değer Vergisinin uygulanmasında görülen aksaklıkların düzeltilmesi, mükelleflerin belge almalarının teşvik edilmesi, Götürü Usulde Vergilendirilen çiftçilerin mükellefiyet kapsamı dışına çıkarılması, gazete, dergi ve kitap gibi yayınlardan alınan Katma Değer Vergisi oranının azaltılması suretiyle bu yayınların alımının teşvik edilmesi, Banka, Banker ve Sigorta şirketleri ile diğer şirketler ve kişiler arasında vergi yükü bakımından adaletsizliğin ortadan kaldırılması, özütler ve meyveli gazozların kapsamdan çıkarılması, ispirotolar, oyun kâğıtları ve röntgen filmlerinin ek vergi kapsamına alınması amaçlanmıştır. Ayrıca, 5 Temmuz 1927 tarih ve 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İnhisarı Hakkındaki Kanun ile, 7 Şubat 1958 tarih ve 7075 sayılı Kanunla değişik 2767 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ve bu kanunun röntgen filmlerine ilişkin bütün hükümleri yürürlükten kaldırılarak oyun kâğıtları ve röntgen filmlerine ilişkin Türkiye Kızılay Derneğine tanınan tekel hakkı ortadan kaldırılmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; tasarı üyeler tarafından olumlu bulunmuş, ancak toplanan Katma Değer Vergisinin büyük bir kısmının esnafın elinde kaldığı hususunda söylentilerin olduğu, yapılan kontrollerin yetersiz kaldığı, satıcının belge istendiği zaman Katma Değer Vergisini fiyatlara eklediği gibi... uygulamada meydana gelen aksaklıklara değinilmiştir. Bu konularla ilgili alınan tedbirlerin neler olduğu hususunda hükümetten bilgi istenmiştir.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda, değinilen bütün konularla ilgili geniş bilgiler verilmiştir. Bu görüşmelerden sonra tasarının tümü benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Çerçeve 1 inci madde ile değiştirilmesi öngörülen 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan «şeyler» ibaresi, konuya açıklık getirilmesi amacıyla «maddeler» şeklinde değiştirilmiş ve çerçeve 1 inci madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve 3 üncü madde ile 3065 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasına eklenen (c) bendinin 5 inci paragrafında yer alan «ihraç edilen malın satış bedeli» ibaresi, ihracatçının satış bedeli şeklinde yanlış bir anlaşılmaya yol açabileceği nedeniyle değiştirilmiş ve 6 ncı paragrafta bu değişikliğe paralel olarak redaksiyona tabi tutulmuştur.

Tasarının çerçeve 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve 8 inci madde ile değiştirilen 3065 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan «% 50'ye» ibaresi Bakanlar Kurulunun yetki sınırlarının daha açık bir şekilde ortaya konulması amacıyla «yarısına» şeklinde değiştirilmiş ve 8 inci madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Çerçeve 9, 10 ve 11 inci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve 12 nci madde ile değiştirilmesi öngörülen 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi, götürü mükelleflerin de vesika almasını ve böylece belge düzeninin yerleştirilmesini amaçlamaktadır. Bu durumun götürü usulde vergilendirilen mükellefler için bazı zorluklar doğurabileceği endişesi ile verilen bir önerge doğrultusunda madde yeniden düzenlenmiştir. Çerçeve 12 nci madde yapılan bu düzenleme ile kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 13, 14, 15, 16, 17 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1 ve 2 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 18 ve 19 uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Başkanvekili <i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman
<i>Hazım Kutay</i> Ankara	<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl
<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>Şeyhmus Bahçeci</i> Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum
<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum	<i>M. Oltan Sungurlu</i> Gümüşhane	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta
<i>Halil Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir	<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş (İmzada bulunamadı)
<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Saffet Sert</i> Konya
	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun, 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununun, 1606 Sayılı Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanunun, 2767 Sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ile 1118 Sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 1. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«4. Kap ve ambalajlar ile döküntü ve tali maddelerin geri verilmesinin mutad olduğu hallerde teslim bunlar dışında kalan şeyler itibariyle yapılmış sayılır. Bunların yerine aynı cins ve mahiyette kap ve ambalajlar ile döküntü tali maddelerin geri verilmesinde de aynı hüküm uygulanır.

MADDE 2. — 3065 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Vergiye tabi bir işlem sözkonusu olmadığı veya katma değer vergisini fatura veya benzeri vesikalarda göstermeye hakkı bulunmadığı halde; düzenlediği bu tür vesikalarda katma değer vergisi gösterenler, bu vergiyi ödemekle mükellefler. Bu husus kanuna göre borçlu oldukları vergi tutarından daha yüksek bir meblağı gösteren mükellefler için de geçerlidir. Bu gibi sebeplerle fazla ödedikleri vergilerin, indirim hakkına sahip olmayanlara iadesi konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 3. — 3065 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiş ve 2 nci fıkraya aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«c) İhraç edilmek şartıyla imalatçılar tarafından kendilerine teslim edilen mallara ait katma değer vergisi, ihracatçılar tarafından ödenmez. Mükelleflerce tahsil edilmeyen ancak ilgili dönem beyannamesinde beyan edilecek olan bu vergi, vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil olunur.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun, 1606 sayılı Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanunun, 2767 sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ile 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 1. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«4. Kap ve ambalajlar ile döküntü ve tali maddelerin geri verilmesinin mutad olduğu hallerde teslim bunlar dışında kalan maddeler itibariyle yapılmış sayılır. Bunların yerine aynı cins ve mahiyette kap ve ambalajlar ile döküntü tali maddelerin geri verilmesinde de aynı hüküm uygulanır.»

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 3065 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiş ve 2 nci fıkraya aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«c) İhraç edilmek şartıyla imalatçılar tarafından kendilerine teslim edilen mallara ait Katma Değer Vergisi, ihracatçılar tarafından ödenmez. Mükelleflerce tahsil edilmeyen ancak ilgili dönem beyannamesinde beyan edilecek olan bu vergi, vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil olunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Söz konusu malların, ihracatçıya teslim tarihini takip eden ay başından itibaren 3 ay içinde ihraç edilmesi halinde, tecil edilen vergi terkin olunur.

Ihracatın yukarıdaki şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, tecil olunan vergi tahakkuk ettirildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammının % 50 fazlası ile birlikte tahsil olunur. Ancak, ihraç edilmek şartıyla teslim edilen malların Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle ihraç edilmemesi halinde, tecil edilen vergi tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte tahsil edilir.

Tecil veya terkin edilen bu vergiler hakkında ihracatçılar bakımından bu kanunun 32 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Ihracatçılara mal teslim eden mükelleflere iade edilecek katma değer vergisi, ihraç edilen malın satış bedeline göre hesaplanan miktardan fazla olamaz.

Ihracatçılara mal teslim edilen mükelleflere iade edilmesi gereken katma değer vergisi, terkin işlemlerinin tamamlanmasından ve bundan sonra verilecek ilk katma değer vergisi beyannamesi üzerinden tarh ve tahakkuk işlemi bitirildikten sonra yapılır.»

«2. Maliye ve Gümrük Bakanlığı, katma değer vergisi tahsil edilmeden teslim edilecek mal miktarını; ihracatçı ve ihracatçıya mal teslim edenlerin her biri için, bir önceki yıl iş hacmi, cari yıldaki işlemler ve vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla gerekli görülen hallerde sınırlamaya ve bu istisnaların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile istisnanın uygulanacağı asgarî miktarları tespiti yetkilidir.

MADDE 4. — 3065 sayılı Kanunun 3174 sayılı Kanunla değişik 13 üncü maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) Mükelleflerin işletmelerinde kullanacakları deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçların teslimleri ile bunların tadili, onarım ve bakımı şeklinde ortaya çıkan teslim ve hizmetler.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Söz konusu malların, ihracatçıya teslim tarihini takip eden ay başından itibaren 3 ay içinde ihraç edilmesi halinde, tecil edilen vergi terkin olunur.

Ihracatın yukarıdaki şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, tecil olunan vergi tahakkuk ettirildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammının % 50 fazlası ile birlikte tahsil olunur. Ancak, ihraç edilmek şartıyla teslim edilen malların Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle ihraç edilmemesi halinde, tecil edilen vergi tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte tahsil edilir.

Tecil veya terkin edilen bu vergiler hakkında ihracatçılar bakımından bu kanunun 32 nci maddesi hüküm uygulanmaz.

Ihracatçılara mal teslim eden imalatçılara iade edilecek Katma Değer Vergisi, ihraç edilen mala ilişkin imalatçı satış bedeline göre hesaplanan miktardan fazla olamaz.

Ihracatçılara mal teslim eden imalatçılara iade edilmesi gereken Katma Değer Vergisi, terkin işlemlerinin tamamlanmasından ve bundan sonra verilecek ilk Katma Değer Vergisi beyannamesi üzerinden tarh ve tahakkuk işlemi bitirildikten sonra yapılır.»

«2. Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Katma Değer Vergisi tahsil edilmeden teslim edilecek mal miktarını; ihracatçı ve ihracatçıya mal teslim edenlerin her biri için, bir önceki yıl iş hacmi, cari yıldaki işlemler ve vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla gerekli görülen hallerde sınırlamaya ve bu istisnaların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile istisnanın uygulanacağı asgarî miktarları tespiti yetkilidir.»

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — 3065 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) Gümrük Kanununun 7 nci maddesinin 3, 4, 5, 6, 7 numaralı bentleri ile 8, 9, 10, 12, 13, 119 ve 132 nci maddelerinde yazılı olup, Gümrük Vergisinden muaf ve müstesna olarak ithal edilen eşyanın mezkûr maddelerindeki kayıt ve şartlarla ithali, (Bu Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnasından yararlanarak ihraç olunan ancak, Gümrük Kanununun 132 nci maddesinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın, ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşya ile ilgili olarak ihracat istisnasından faydalanılan miktarın gümrük idarelerine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.»

MADDE 6. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendi, 4 üncü fıkrasının (b), (e) ve (g) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) Kanunların gösterdiği gerek üzerine bedelsiz olarak yapılan mal teslimi ve hizmet ifaları ile yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlara bedelsiz olarak yapılan her türlü mal teslimi ve hizmet ifaları»

«b) Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan küçük çiftçiler ile kazançları götürü gider usulüne göre tespit edilen çiftçiler tarafından yapılan teslim ve hizmetler»

«e) Banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ile sigorta acente ve prodüktörlerinin sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri»

«g) Külçe altın, döviz, para, damga pulu, harç pulu, değerli kâğıtlar, taşıt pulu, hisse senedi ve tahvil teslimleri».

MADDE 7. — 3065 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Vergiden istisna edilen işlemleri yapanlar diledikleri takdirde ilgili vergi dairesine yazılı olarak müracaatta bulunarak bu işlemleri dolayısıyla vergiye tabi tutulmalarını talep edebilirler. Bu talebin mükellefin istisnaya dahil olan işlemlerinin tamamını kapsamaması şarttır. Şu kadar ki; mükellefiyetin devam edilmekte olan işlemlere şümulü yoktur.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 8. — 3065 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 28. — Katma değer vergisinin nispeti vergiye tabi her işlem için % 10'dur. Bakanlar Kurulu bu nispeti temel gıda maddeleri ile tarım ürünlerinin her biri için «0» (sıfır)'a kadar indirmeye yetkilidir.

Bakanlar Kurulu gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınların (6.3.1986 tarihli ve 3266 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilenler hariç) her biri için ayrı ayrı veya bir arada olmak üzere kanunî vergi nispetini % 50'ye kadar indirmeye, bu indirimin sınırlarını, usul ve esaslarını belirlemeye ve indirilen bu oranları kanunî seviyelerine kadar yükseltmeye yetkilidir.

MADDE 9. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiş, 3 üncü fıkrası 4 üncü fıkraya olarak değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki 3 üncü fıkraya eklenmiştir.

«c) Götürü veya telafi edici usulde vergiye tabi mükelleflerden gerçek usulde vergilendirmeye geçenlerin, çıkarılan envantere göre hesap dönemi başındaki mallara ait fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi».

«3. İndirim hakkı vergiyi doğuran olayın vuku bulunduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanunî defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabilir.»

MADDE 10. — 3065 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisi».

MADDE 11. — 3065 sayılı Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Amortismanı tabi iktisadî kıymetlerin katma değer vergisi, bunların aktife girdiği veya kullanılmaya başlandığı vergilendirme döneminden itibaren 3 yıl içinde ve üç eşit miktarda bu bölümdeki esaslar dairesinde indirim konusu yapılır.

22. Yatırımların teşviki amacıyla sektör veya mal grupları itibarıyla Bakanlar Kurulu, bu sürele-

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 8. — 3065 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 28. — Katma değer vergisinin nispeti vergiye tabi her işlem için % 10'dur. Bakanlar Kurulu bu nispeti temel gıda maddeleri ile tarım ürünlerinin her biri için «0» (sıfır)'a kadar indirmeye yetkilidir.

Bakanlar Kurulu gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınların (6.3.1986 tarihli ve 3266 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilenler hariç) her biri için ayrı ayrı veya bir arada olmak üzere kanunî vergi nispetini yarısına kadar indirmeye, bu indirimin sınırlarını, usul ve esaslarını belirlemeye ve indirilen bu oranları kanunî seviyelerine kadar yükseltmeye yetkilidir.»

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ri azaltmaya yetkilidir. Ancak, bu iktisadî kıymetlerin en az üç yıl işletmede kullanılması şarttır. Bu iktisadî kıymetlerin üç yıldan daha kısa bir süre içinde satılması, işletmeden çekilmesi, işletme dışı amaçlarla kullanılmaya başlanması halinde indirim konusu yapılan vergi düzeltilir.

MADDE 12. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabı götürü usulde vergilendirilirler.

1. Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret erbabının katma değer vergisi gelir vergisine esas alınan safi kazançlarına kanunî vergi nispetinin iki kat olarak uygulanması suretiyle bulunacak miktardan, bu malların satın alınması sırasında yüklenilen vergilerin % 20'si ile amortismanına tabi iktisadî kıymetler için ödenen Katma Değer Vergisinin 1/3'ünün indirilmesi suretiyle hesaplanır.

Bu hesaplamada Kanunun istisna, özel matrah şekli ve indirimli oran uygulanmasına ilişkin hükümleri göz önünde tutulur. Ancak, mükelleflerin yıllık katma değer vergisi işlemlerinin tabi olduğu vergi nispetlerinin uygulanması suretiyle bulunacak miktarın % 20'sinden az olamaz.

2. Sadece hizmet ifası ile uğraşan ve Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabının Katma Değer Vergisi, her türlü mal ve hizmet alışları ile giderleri toplamına % 13 oranının uygulanması suretiyle bulunacak miktardan, alış ve giderlerine ait belgelerde gösterilen Katma Değer Vergisinin indirilmesi suretiyle hesaplanır.

Bu şekilde hesaplanan Katma Değer Vergisi mükelleflerin Gelir Vergisi Kanununa göre götürü olarak belirlenen safi kazançlarına, kanunî vergi nispeti uygulanmak suretiyle bulunacak miktardan az olmaz.

MADDE 13. — 3065 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki 4 üncü fıkra eklenmiştir.

«4. İş bırakan mükelleflerin katma değer vergisi beyannamesi için bırakıldığı tarihi izleyen ayın 25 inci günü akşamına kadar verilir.»

MADDE 14. — 3065 sayılı Kanunun 48 inci maddesine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 12. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabı götürü usulde vergilendirilirler.

2. Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabının Katma Değer Vergisi; bu mükelleflerin her türlü mal ve hizmet alışları ile giderleri toplamına, kanunî vergi nispetinin % 20 fazla uygulanması ile bulunacak miktardan, alış ve giderlerine ait belgelerde gösterilen Katma Değer Vergisinin indirilmesi suretiyle hesaplanır.

3. Mükelleflerin yıllık Katma Değer Vergisi, Gelir Vergisi Kanununa göre götürü olarak belirlenen safi kazançlarının % 10'undan az olamaz. Ancak, safi kazançları vergiye tabi olmayan, vergiden istisna edilmiş bulunan veya özel matrah şekli uygulamak suretiyle vergilendirilen işlemlerin payı düşülür. İndirimli nispete tabi işlemlerin payına ait vergi ise indirimli nispet üzerinden hesaplanır.»

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«İthal edilen eşya ile ilgili olarak; katma değer vergisinden müstesna olduğu halde yanlışlıkla alınan veya fazla alındığı anlaşılan katma değer vergisi, indirim hakkına sahip olmayan mükelleflere, Gümrük Kanununa göre iade olunur.»

MADDE 15. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 60 ıncı maddesinin 1 inci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki (e), (f) ve (g) bentleri ile maddeye aşağıdaki 8 inci fıkra eklenmiştir.

d) Her türlü alkolsüz içkiler (sade gazoz, meyvalı gazoz ve meyva suları hariç) % 15

e) Her türlü ispartolar ve füzeli yağ % 50

f) Oyun kâğıtları (çocuklara mahsus oyuncak kâğıtlar hariç) % 60

g) Röntgen filmleri % 60

8. Bu maddenin 1 numaralı fıkrasının (f) ve (g) bentleri gereğince bir ay içerisinde tahsil edilen ek verginin % 75'i ertesi ayın sonuna kadar Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne aktarılır. Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğü vergi hâsılatını kayıtlarında ve netice hesaplarında göstermek zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu İle İlgili Değişiklikler

MADDE 16. — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin (e) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«e) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınıflı işletmelerden sağladıkları kârlar.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 17. — a) 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasının (b) bendi hükmü, 1.1.1987 tarihinden geçerli olmak üzere,

b) 20 Mayıs 1955 tarih ve 6600 sayılı Kanunla değişik 1118 sayılı Oyun Kâğıtları İhisarı Hakkındaki Kanun,

c) 25 Ağustos 1977 tarih ve 2104 sayılı Kanunla değişik 1606 sayılı Kanunun 1 ve 3 üncü maddeleri ile Türkiye Kızılay Derneğine tanınan muafiyet ve

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu İle İlgili Değişiklikler

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kolaylıklar oyun kâğıtları ve röntgen filmlerine ilişkin işlemler yönünden,

d) 7 Şubat 1958 tarih ve 7075 sayılı Kanunla değişik 2767 sayılı Kanunun, 1, 2 ve 3 üncü maddelerinde, Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğüne röntgen filmleri yönünden tanınan tekel hakkı ile bu Kanunun röntgen filmlerine ilişkin bütün hükümleri,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

«GEÇİCİ MADDE 1. — 1.1.1985 tarihinden sonra iktisap edilen amortisman tabii iktisadî kıymetlere ait katma değer vergisinden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar indirilemeyen kısım hakkında bu Kanuna göre işlem yapılacaktır.»

«GEÇİCİ MADDE 2. — 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 3099 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değişik 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasının (b) bendine göre başlanmış olup, 1.1.1987 tarihinden sonra da devam etmekte olan işlemler sonuçlanıncaya kadar bu işlemler hakkında eski hükümler uygulanır.»

MADDE 18. — Bu Kanunun 6 ncı maddesi ile değiştirilen 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının (b) bendi hükmü 1.1.1986 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

2.5.1986

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Devlet Bak. Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Karaevli

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. Emiroğlu

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçoğlu

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. N. Türel